

SOTSIAALKINDLUSTUSAMET

Tartu Vallavalitsus
tartuvald@tartuvald.ee
Haava tn 6
Kõrveküla alevik, 60512, Tartu vald, Tartumaa

19.12.2025 nr 5.1-3/31928-1

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 3.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti kohaliku omavalitsuse üksuse (edaspidi KOV) korraldatavate sotsiaalteenuste (koduteenus, väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus (edaspidi ÜHteenus), tugiisikuteenus, isikliku abistaja teenus, sotsiaaltransporditeenus ja eluruumi tagamine) korraldamist ja kättesaadavuse tagamist Tartu Vallavalitsuses.
- 1.3. Järelevalve teostamise koht: Haava tn 6, Kõrveküla alevik, Tartu vald.
- 1.4. Paikvaatluse aeg: 08.10.2025.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (edaspidi SKA) üldosakonna järelevalve talituse peaspetsialistid Ülle Sihver (järelevalvemeeskonna juht) ja Aime Koger.
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: paikvaatlus, dokumentide esitamine, vaatlus ja analüüs, seletuste andmine, e-kirjavahetus. Järelevalvemenetluse ajal oli järelevalve teostajatel juurdepääs sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistri (edaspidi STAR) Tartu Vallavalitsuse menetlustele.
- 1.7. Järelevalvetoimingutes osalesid Tartu Vallavalitsuse sotsiaal- ja haridusosakonna juhataja Anne Aleksejev, sotsiaaltööspetsialist-erihoolekande teenuste koordinaator Erle Kriisa, sotsiaaltöö- ja eestkostespetsialist Triin Jõgeva, sotsiaalhooldustöötajad Anneli Surva ja Sigrid Maida.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

Tartu Vallavalitsus on kontrollitud menetlustes abi saamiseks pöördunud inimeste abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse välja selgitanud ning korraldanud abi osutamise.

Sotsiaalkindlustusamet lõpetab järelevalvemenetluse.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

3.1. Menetluse algatamine ja toimingud

Tartu Vallavalitsuse haldusjärelevalve algatati 19.09.2025 ning vallavalitsusele edastati algatamise teade (registreerimisnumber SKA dokumendihaldussüsteemis Delta 5.1-3/23666-1). Sotsiaalteenuste korraldamist käsitlevatele küsimustele andsid kirjalikud selgitused sotsiaal- ja haridusosakonna juhataja Anne Aleksejev, sotsiaaltööspetsialist-erihoolekande teenuste koordinaator Erle Kriisa, sotsiaaltöö- ja eestkostespetsialist Triin Jõgeva (registreerimisnumber SKA dokumendihaldussüsteemis Delta 5.1-3/23666-2). Vestlused Triin Jõgevaga ja sotsiaalhooldustöötaja Anneli Survaga toimusid vallavalitsuses 08.10.2025. Tartu Vallavalitsuses

ei ole varem läbi viidud haldusjärelvalvet täisealistele osutatavate sotsiaalteenuste korraldamise ja osutamise üle.

3.2. Tartu valla üldandmed ja sotsiaalteenuste korraldus

Tartu valla pindala on 742 km². Tartu vallamaja asub Kõrvekülas, teeninduspunktid paiknevad Tabivere alevikus, Laeva külas ning Piirissaarel. Seisuga 01.01.2025 elas vallas 13 398 [elanikku](#), neist 1848 (13,79%) olid vanuses 65+ aastat.

Vallavalitsusel ei ole hallatavaid sotsiaalasutusi. Vallas tegutseb [sotsiaalkeskuse päevakeskus](#) mille kaudu osutatakse töötamise toetamise teenust, igapäevaelu toetamise teenust ja toetatud elamise teenust Maarja Magdaleena külas ning Tabivere alevikus. KOVi haldusterritooriumil asub üks ÜHteenust osutav asutus: [Tartu Südamekodu OÜ](#).

Tartu Vallavalitsuse [struktuuriüksusteks](#) on osakonnad. Sotsiaal- ja haridusosakonna tööd juhib osakonna juhataja. Täisealistele sotsiaalteenuste korraldamise, määramise ja sotsiaaltoetuste maksmisega tegelevad sotsiaaltöõspetsialist-erihoolekandeteenuste koordinaator ja sotsiaaltöö- ja eeskostespetsialist. Töö toimub piirkondliku tööjaotuse alusel, mõlemad spetsialistid tegelevad kõikide sotsiaalteenuste ja -toetustega ning asendavad üksteist. Lisaks on kummalgi spetsialistil valdkondlik vastutus, mis kajastub ametinimetuses. Piirissaarel abivajajate (eakad, puuetega inimesed, pered) väljaselgitamine ja abistamise korraldamine on sotsiaaltöö spetsialisti teenistusülesanne.

Ametnike kontaktandmed, tegevusvaldkonnad, ametijuhendid, hariduse andmed ja vastuvõtuajad on avalikustatud [kodulehel](#). Järelevalve käigus viidi sisse muudatusi osakonna teenistujate ametijuhenditesse (täpsustati ametinimetusi, ülesannete sisu jm). Seisuga 18.12.2025 on kodulehel sotsiaaltöõspetsialist-erihoolekandeteenuste koordinaatori [ametijuhend](#), kus ametinimetused jm info ei vasta tegelikkusele.

2024. aasta kohta koostatud S-Veebi aruannete põhjal osutati Tartu vallas koduteenust 28 inimesele, isikliku abistaja teenust kahele, eluruumi tagamise teenust 30 inimesele ning sotsiaaltransporditeenust 68 vanuses 65+ inimesele. Tugiisikuteenust täisealistele ei osutatud. Tartu Vallavalitsuse 02.10.2025 kirja andmetel oli seisuga 01.10.2025 täisealiste sotsiaalteenuste saajate arv järgmine: koduteenus – 41, ÜHteenus – 109, eluruumi tagamise teenus – 11, isikliku abistaja teenus – 2, tugiisikuteenust ei osutatud.

3.3. Sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud nõuete täitmine

3.3.1. Nõuded sotsiaaltöötajale

SHS § 4 punkti 3 kohaselt on sotsiaaltöötaja sotsiaalhoolekandes töötav vastava erialase ettevalmistusega kõrgharidusega isik. **SHS § 16¹ järgi võib** sotsiaaltöötajana ametisse nimetada isiku, kellele on kutseseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või kellel on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon. Nimetatud säte jõustus 08.05.2022 ning sotsiaaltöötajale, kellel puudub erialane kõrgharidus või kutse, anti üleminekuaeg nõuetele vastava kvalifikatsiooni omandamiseks kuni 01.07.2026. Enne 08.05.2022 kehtinud SHSi regulatsiooni kohaselt võis sotsiaaltöötajana töötada mistahes kõrgharidusega inimene, kui tal oli lisaks erialane ettevalmistus.

Tartu Vallavalitsuses on haridusnõue täidetud: sotsiaaltöõspetsialist-erihoolekande teenuste koordinaatoril, sotsiaaltöö- ja eeskostespetsialistil ning Piirissaare sotsiaaltöötajal on kõrgharidus. Sotsiaaltöõspetsialist-erihoolekande teenuste koordinaatoril on riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös.

SKA seisukoht: järelevalve toimingute ajal vastasid teenistusse nimetatud sotsiaaltöötajad kehtivatele haridusnõuetele.

3.3.2. Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord

SHS § 14 lõike 1 kohaselt kehtestab KOV sotsiaalhoolekandeline abi andmise korra, mis peab sisaldama vähemalt sotsiaalteenuste ja -toetuste kirjeldust ja rahastamist ning nende taotlemise tingimusi ja korda. Tartu vallas kehtib vallavolikogu 26.09.2019 kehtestatud [määrus nr 22](#) „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ (edaspidi kord). Seda on pärast vastu võtmist muudetud viiel korral, viimati 19.03.2025 [määrusega nr 5](#). Kord on kättesaadav iga sotsiaalteenuse kirjelduse juures kodulehel. ÜHteenust reguleerib vallavolikogu 24.05.2018 [määrus nr 14](#) „Üldhooldusteenuse osutamise kord Tartu vallas“ (edaspidi ÜHteenuse kord).

SKA seisukoht: SHS § 14 lõikes 1 sätestatud nõue on täidetud.

3.3.3. Sotsiaalteenuste osutamise korraldus

SHS § 12 lõike 1 järgi tuleb sotsiaalteenuste osutamisel, sotsiaaltoetuste ja muu abi andmisel arvestada inimese tahet. **SHS § 15 lõike 1** järgi peab KOV välja selgitama abi saamiseks pöördunud inimese abivajaduse ja sellele vastava abi ulatuse ning korraldama abi osutamise või aitama abi saamiseks vajalikes tegevustes.

Abivajajal on võimalik saada täpsemat teavet KOVis maksatvate sotsiaaltoetuste ja osutatavate sotsiaalteenuste kohta kodulehe [rubriigist](#) „Pere, sotsiaal ja tervishoid“, kus on loetletud teenused, nende kirjeldused, taotlemise kord ning teenuse korraldamisega seotud ametnike kontaktandmed.

Vallavalitsus tagab või korraldab sotsiaalhoolekandeline abi andmise inimese pöördumisel ehk abi taotlemisel ja vajadusel abistab taotluse esitamisel (korra § 4 lõige 2 ja § 7 lõige 2). Korra § 3 lõike 4 järgi on taotluse esitamine üldjuhul vormivaba, kuid vallavalitsusel on õigus kehtestada kirjalikke ja elektroonilisi taotluste näidiseid inimeste abistamiseks. Vallavalitsus on välja töötanud sotsiaaltoetuse ja-teenuse avalduse vormi ning sotsiaaltranspordi teenuse avalduse vormi, mis on kättesaadavad kodulehel teenuste kirjelduse juures. Kui e-taotlust pole võimalik täita, saab taotluse välja printida, käsitsi täita ning esitada. Spetsialistide selgituste kohaselt ei ole abivajaja kohustatud esitama vormikohast taotlust – arvesse võetakse igas vormis, sealhulgas suuliselt ja e-kirjana esitatud pöördumised.

Taotlusele tuleb märkida avaldaja nimi, isikukood, sotsiaalne seisund, elukoht, telefon, e-post, kooselavate perekonnaliikmete andmed, kirjeldada abivajadus ning märkida, kas otsus soovitakse kätte saada e-postiga või lihtkirjaga. Kirjalikud taotlused registreeritakse dokumendihaldussüsteemis DELTA (edaspidi DELTA).

Korra § 4 lõigete 3 ja 4, § 8 lõigete 1 ja 2, § 9 lõike 4, § 14 lõike 1, § 17 lõike 1 ja § 23 lõike 1 ning ÜHteenuse korra § 3 lõigete 2 ja 3 kohaselt on vallavalitsus kohustatud inimese pöördumisel või abivajajast teada saamisel hindama abivajadust ning selgitama välja parima asjakohase abi. Abivajadust hindavad sotsiaaltöõspetsialist-erihoolekandeteenuste koordinaator ning sotsiaaltöö- ja eestkostespetsialist; üksikud hindamised on läbi viinud Piirissaare sotsiaaltöötaja (menetluses 25279137467).¹ Hindamise kohustus on kirjas spetsialistide ametijuhendites. Taotlust menetlev spetsialist viib hindamise läbi inimese elu- või viibimiskohas, kaasates vajadusel meditsiinitöötajaid, pereliikmeid, sotsiaalhooldustöötajaid jm isikuid. Hindamise tähtaega kord, ÜHteenuse kord ega ametijuhendid ei sätesta. Spetsialistide selgituste kohaselt tehakse hindamine esimesel võimalusel, arvestades sotsiaalseadustiku üldosa seaduse (edaspidi SÜS) § 25 lõikes 1 sätestatud otsustamise tähtaega.

Kasutusel on kaks hindamisdokumenti:

- hooldusvajaduse hindamise test ÜHteenuse korral;
- „Hindamisinstrument hooldusvajaduse ja sotsiaalteenuste määramiseks“ koduteenuse, isikliku abistaja teenuse ning tugiisikuteenuse vajaduse selgitamiseks.

¹ Käesolevas aktis on kontrollitud sotsiaalteenuste menetlustes esitatud näited Tartu Vallavalitsuse STAR kliendimenetluse viitenumbritega.

Spetsialistide vastustest selgus, et kui abivajadus on mingis ulatuses välja selgitatud ja selle põhjal saab otsustada vajaliku abi, ei viida läbi terviklikku hindamist. Sotsiaaltransporditeenuse ja eluruumi tagamise teenuse puhul hindamisdokumente ei kasutata – abivajadus selgitatakse välja hindamisintervjuu käigus. Vajadusel tehakse kodukülastus ja kontrollitakse toimetulekut registripäringutega. Hindamisdokumendid täidetakse käsitsi ja paigutatakse paberdokumentide kausta; dokumentidest ei selgu hindaja ega kaasatud isikud. Info hindaja kohta sisaldub korraldustes või otsustes.

Spetsialistide ametijuhendites on kirjas STARi täitmise kohustus. Ühes ametijuhendis on see sõnastatud sotsiaalregistri täiendamise ja muutmisenä teenistusülesannete ulatuses ning teises sotsiaalregistri pidamisena vastavalt sotsiaalregistri põhimäärusele. Järelevalve käigus selgus, et andmete sisestamisel STARi puudub järjepidevus. Vallavalitsusele tehti ettepanek lisada STARi andmed juhuvalimina valitud menetlustes hiljemalt 02.10.2025. Uutes menetlustes on STARis dokumenteerimisele pööratud rohkem tähelepanu. Positiivsed näited: menetlused 25281947747, 25280857122, 25280993723, 25281947562 ja 25281532709, kus on lisatud avaldus, hindamisdokument ja otsus.

SÜS § 25 lõike 1 kohaselt otsustab hüvitise andja hüvitise andmise kümne tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse esitamisest või muu hüvitisele õiguse tekkimise aluseks oleva sündmuse toimumisest, asjaolu saabumisest või tingimuse täitmisest arvates. Korra § 9 lõike 1 järgi on sotsiaalteenuste (v.a koduteenus) määramine vallavalitsuse pädevuses ning otsus tuleb vormistada haldusaktiga vastavalt SÜSis ja haldusmenetluse seaduses sätestatud nõuetele. Korra § 14 lõige 2 eeldab koduteenuse osutamist koheselt, kui osutamata jätmine põhjustab ohtliku olukorra, ning dokumentide vormistamist hiljemalt kahe nädala jooksul. See tähtaeg on vastuolus SÜS § 25 lõike 1 sättega.

Enamuses kontrollitud menetlustest on järgitud SÜS § 25 lõikes 1 sätestatud tähtaega.

Näited menetlustest:

- koduteenus 25278982123 (taotlus 29.05.2025, otsus 02.06.2025), 25277403967 (taotlus 05.03.2025, otsus 10.03.2025), 25280734503 (taotlus 08.09.2025, otsus 15.09.2025), 25281947747 (taotlus 24.11.2025, otsus 01.12.2025);
- ÜHteenus 25279012081 (taotlus 12.06.2025, otsus 19.06.2025), 25281532709 (taotlus 27.10.2025, otsus 06.11.2025), 25281532709 (taotlus 01.08.2025, otsus 14.08.2025).

Esinenud on ka tähtaegade ületamist: näiteks menetlused 25280857122 (taotlus 23.09.2025, otsus 09.10.2025), 25277402284 (taotlus 02.02.2025, otsus allkirjastatud 13.03.2025); 25276309448 (taotlus 12.01.2025, otsus 03.02.2025).

Tartu Vallavalitsuse juurde on volikogu 10.10.2019 [moodustanud](#) alatise nõuandva hoolekandekomisjoni, mille [eesmärk](#) on sotsiaalhoolekandelise abi korraldamine. Komisjoni [otsused](#) tuleb protokollida ja registreerida DELTAS. Komisjoni ettepanek on aluseks [koduteenuse määramise](#) otsusele. Paikvaatlusel selgus, et pärast 23.07.2025 ei ole protokolle koostatud. Ametnikud põhjendasid seda suure töökoormusega. Järelevalve käigus täpsustati, et komisjoni koosolekud on toimunud, taotlusi on arutatud ja otsustused on olnud aluseks teenuse määramiseks. Osakonna juhataja sõnul (12.12.2025) on seisuga 12.12.2025 kõik 2025. aasta koosolekud protokollitud. DELTA andmetel on viimane protokoll registreeritud 04.04.2025 (viit 2-5/247-1).

SKA seisukoht: kontrollitud menetlustes on järgitud SHS § 15 lõikes 1 sätestatud nõudeid. Teenust vajavate inimeste abivajadus on välja selgitatud ning otsustatud ja korraldatud abivajadusele vastava sotsiaalteenuse osutamine.

3.3.4. Koduteenus

SHS §-des 17 kuni 19 on sätestatud koduteenuse eesmärk ja sisu, KOVi kohustused ja nõuded koduteenust vahetult osutavale isikule. Koduteenuse korraldust reguleerivad korra §-d 13 ja 14. Teenus on üldjuhul abivajajale tasuline ning sõltub teenuse mahust, teenuse maksumusest ning

teenust saava inimese ja tema perekonna majanduslikust olukorrast. Teenuse eest võetava tasu suurus ei tohi olla teenuse saamise takistuseks (korra § 10 lõige 2).

Hinnakiri on kehtestatud Tartu Vallavalitsuse 16.03.2023 [korraldusega nr 328](#) „Sotsiaalteenuste hinnakirja kehtestamine“ ja sõltub teenuse osutamise tundide arvust (kuni 2, 4 või 6 tundi nädalas). Koduteenusele suunatud inimesele osutab saatjaga transporditeenust sotsiaalhooldustöötaja. Hind sõltub sõidu pikkusest: 5 eurot kuni 80 km ja üle 80 km lisandub 0,20 eurot iga täiendava kilomeetri eest. Koduteenuse kirjeldus ja hinnakiri on kättesaadavad [kodulehel](#).

Koduteenuse korraldamisega tegelevad, teenuse osutamise otsused teevad ja teenust koordineerivad sotsiaaltööstetsialist-eriholekande teenuste koordinaator ning sotsiaaltöö- ja eestkostetsialist. Teenuse saamiseks tuleb esitada taotlus. Pärast taotluse laekumist hindavad spetsialistid inimese toimetulekuvõimet kodu- ja isikuabi saamiseks kodukülastuse käigus, kaasates vajadusel pereliikmeid ja/või sotsiaalhooldustöötaja. Hindamisinstrumendi abil selgitatakse teenuse vajadus ja koostatakse hooldusplaar, kuhu märgitakse inimese soovid ja ootused, teenuse maht ja sagedus ning kaasnevad tegevused.

Koduteenus määratakse spetsialisti otsusega pärast selle kinnitamist hoolekandekomisjonis. Otsus saadetakse teenusesaajale. Korra § 14 lõige 3 järgi võib vajadusel sõlmida halduslepingu KOVi, teenuse osutaja ja teenuse saaja või tema esindaja vahel. Vestlustest selgus, et halduslepinguid ei ole sõlmitud.

Sotsiaalkaitseministri 29.06.2023 [määrus nr 40](#) „Nõuded koduteenusele“ eristab koduabi ja isikuabi teenuseid. Korra § 13 lõike 3 lahtine loetelu sisaldab eelnimetatud määruces loetletud tegevusi. Vestlustest ja hooldusplaanidest selgus, et koduteenuse osutamisel abistatakse koduteenuse saajat nii koduabi kui isikuabi toimingutes.

Kui teenuse osutamata jätmine ohustab inimese elu või tervist, osutatakse teenust koheselt (korra § 14 lg 2). Näiteks menetluses 25280993723 esitati taotlus 26.09.2025, hindamine toimus 08.10.2025 ja otsus tehtud 09.10.2025. Koduteenus on määratud tagasiulatuvalt alates taotluse esitamise kuupäevast.

Koduteenus määratakse ka siis, kui inimene taotleb saatjaga transporditeenust (menetlused 25281797868, 25281284241). Otsustes on märgitud, et määratakse saatjaga transporditeenus koduteenuse raames meditsiini- ja ametiasutuses käimiseks määratud perioodiks. Spetsialisti selgituse kohaselt kehtivad otsused tähtajaga kuni 30.06.2026; vajaduse jätkumisel tehakse uus otsus. Saatjaga transporditeenuse täpsem vajadus, aeg, sihtkoht, marsruut ja sõidu põhjus tuleb üldreeglina esitada kolm tööpäeva enne teenuse vajadust.

SHS § 18 lõike 1 kohaselt tuleb koduteenuse osutamise perioodil kõrvalabi vajaduse muutumisel läbi viia korduv hindamine. Näiteks menetluses 25281947562 määrati taotluse ja hindamise tulemusel koduteenus kuni kaks tundi nädalas ja saatjaga transporditeenus. Hooldusplaanis on märgitud, et abivajaduse muutudes tuleb hooldusplaani täiendada. Menetluses 25275996506 oli määratud koduteenus, kuid kõrvalabi vajaduse muutumisel ning hindamise tulemusel selgus ÜHteenuse vajadus ja inimene suunati ÜHteenusele (menetlus 25280692607).

Koduteenuse koordineerimisel ja aruandluses kasutatakse tarkvaralahendust Fleet Complete, kuhu spetsialist sisestab sotsiaalhooldustöötaja jaoks iga teenusesaaja kohta hoolduskavast tulenevad tegevused. Fleet Complete'i kaudu on olemas ülevaade sotsiaalhooldustöötaja tegevustest ja töökoormusest, tuvastatav on teenuse osutamise ajakulu, sagedus ja maht (tegevuslogi).

Seisuga 01.10.2025 oli koduteenuse saajaid 41. Teenust osutavad kolm sotsiaalhooldustöötajat vastavalt ametijuhendile, arvestades inimese abivajadust ja hoolduskavas määratud teenuse mahtu ning toiminguid. Üks töötajatest omandab hooldustöötaja taset 4 Valgamaa Kutseõppekeskuses. Vallavalitsus soodustab täiendkoolitusi (nt raske kliendiga toimetuleku koolitus toimus 2024). Sotsiaalhooldustöötajad saavad infot vahetada esmaspäeviti toimuvatel osakonna koosolekutel. Tööandja on taganud tööks vajalikud töövahendid (auto, jope,

talvekindad, ühekordsed kindad jm.) Vestlustest selgus, et pingelistel perioodidel (puhkused, haigestumised) suureneb töökoormus märgatavalt ja vajadusel osutavad koduteenust ka vallavalitsuse sotsiaalametnikud

SHS § 19 kohaselt ei tohi koduteenust osutada isik, kelle karistus tahtlikult toimepandud kuriteo eest võib ohtu seada teenust saama õigustatud isiku elu, tervise ja vara. Järelevalvemenetluse ajal kontrollis vallavalitsus koduteenust vahetult osutavate töötajate andmeid karistusregistrist; teenuse osutamist takistavad asjaolud puudusid.

SKA seisukoht: Tartu Vallavalitsus on välja selgitanud inimese vajaduse koduteenuse järele ning koduteenus on abivajajale korraldatud ja kättesaadav.

3.3.5. Väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus

SHS §-des 20 kuni 22¹ on sätestatud ÜHteenuse eesmärk ja sisu, nõuded teenuseosutajale ja KOVi kohustused ÜHteenuse korraldamisel. Tartu vallas reguleerib ÜHteenuse osutamise korda ja tingimusi vallavolikogu määrus „Üldhooldusteenuse osutamise kord Tartu vallas“. Teenuse korraldamise ja rahastamise kohta on teave kättesaadav valla [kodulehel](#).

Alates 01.07.2023 kehtib Tartu Vallavalitsuse 22.06.2023 [määrusega nr 4](#) "Üldhooldusteenuse hoolduskulude piirmäär" kehtestatud piirmäär kuni 700 eurot kalendrikuus ühe teenusesaaja kohta. SKA kodulehel avaldatud hooldekoduse [ÜHteenuse maksumusi](#) (seisuga 13.12.2025) võrreldes selgub, et Tartu valla piirmäär võimaldab katta viie Tartumaa hooldekodu hoolduskulud täielikult. Seega on tagatud teenuse kättesaadavus selliselt, et inimesel on võimalus valida vähemalt mõne teenuseosutaja vahel, kelle puhul kataks valla kehtestatud piirmäär hooldustöötajate kulud täies ulatuses (SHS § 22¹ lõige 3).

Kui teenusesaaja sissetulek on madalam kui Statistikaameti avaldatud eelarveaastale eelnenud aasta II kvartali keskmise vanaduspension või kui inimesel ja/või tema lähedastel puuduvad piisavad vahendid teenuse eest tasumiseks, katab Tartu Vallavalitsus kulude ja sissetuleku vahe (SHS § 22¹ lõige 5 ja ÜHteenuse korra § 5 lõige 7) või tasub valla eelarvest majutus- ja toitlustuskuludest puudujääva osa (ÜHteenuse korra § 5 lõiked 9 ja 10). Seisuga 01.10.2025 tasub KOV hüvitist 43 väiksema sissetulekuga inimesele ja hüvitab 16 inimese majutus- ja toitlustuskulud.

ÜHteenuse korra § 5 lõike 11 kohaselt vaadatakse teenuse hinnad üle iga aasta 1.juuniks. Hinnaseiret teevad spetsialistid pidevalt (nt pensioni muutused, hooldekodude teenuse hinnad, hüvitise suurus).

Teenuse rahastamiseks tuleb esitada [taotlus](#) (ÜHteenuse korra § 3 lõige 1). Pärast taotluse laekumist või abivajajast teate saamist teevad spetsialistid päringud STARi keskkonnas ja hindavad hooldusvajadust hindamise testi abil inimese kodus või viibimiskohas (haiglas, hooldekodus vms), kaasates vajadusel lähedasi, meditsiinitöötajad vm isikuid. Testi punktisüsteemiga hinnatakse kõrvalabi vajadust üheksas valdkonnas (liikumine; hügieen ja riietumine, sisseostude tegemine, toidu valmistamine ja söömine; tasakaaluvõime ja kukkumine; aistingud ja kommunikatsioon; teadvuse seisund ja orientatsioon; meeleolu, mälu ja initsiatiiv; ravimite võtmine; järelevalve/juhendamise vajadus). Hindamise tulemusel selgub kõrvalabi ulatus ja sobiv teenus.

Otsuse ÜHteenuse korraldamise kohta teeb vallavalitsus (ÜHteenuse kord § 4 lõige 1). Korraldus saadetakse teenuseosutajale ja teenusesaajale. Kuigi ÜHteenuse kord (§ 4 lõige 5) näeb ette, et ÜHteenusele suunamisel sõlmitakse vallavalitsuse, teenuseosutaja ja teenuse saaja vahel teenusleping, selgus vestlustest, et kõigi ÜHteenuse menetluste puhul lepingut ei sõlmita.

Kontrollitud menetlustes ilmnis puudusi hindamisdokumentides:

- menetluses 25280511606 on hinnatud abivajadust üheksas valdkonnas, kuid punkte ei ole kokku arvestatud, hooldusgruppi ei ole märgitud, puuduvad hindamise kuupäev ja hindaja andmed;

- menetluses 25280172403 on hinnatud inimese abivajadust kõikides valdkondades ning täpsustatud kõrvalabi vajadust täiendavate kirjetega, punktid on kokku arvestatud, lisatud avaldus, kuid hindaja andmed puuduvad.

Kontrollitud menetlustes on vallavalitsus teinud korraldused teenuse rahastamiseks kuni kehtestatud piirmääran. Piirmäära ületav osa jäi teenusesaaja ja/või lähedaste kanda (nt menetlused 25279012081, 25281532709, 25281532709, 25279048280, 25280511606) ja/või maksab KOV lisaks madalama sissetuleku hüvitist (nt menetlused 25279038687, 25280172403) või madalama sissetuleku hüvitist ja osaliselt majutus- ja toitlustuskulud jm kulud (nt menetlused 25278945326, 25279137467, 25281532709, 25280692607).

Menetluses 25278651109 tuvastati, et ÜHteenuse vajadus on ära langenud ja inimene määrati koduteenusele. ÜHteenuse menetluses 25279038687 rahuldati inimese taotlus ÜHteenusele määramiseks vaatamata sellele, et hindamise tulemusena selgus minimaalne kõrvalabi vajadus elukohas (hooldaja) või koduteenus.

Teenuse maksumuse muutumisel (nt teenuseosutaja hinnatõus) on vallavalitsuse korraldusi muudetud hoolekandekomisjoni ettepanekul sotsiaaltööspsialisti otsusega (nt menetlused 25276538222, 25279048280, 25276337823). Haldusaktid on pealkirjastatud „Muudatus väljaspool kodu osutatava ööpäevaringse üldhooldusteenuse kulude katmise kohta“. Paikvaatlusel vesteldi vallasekretäri ja osakonna juhatajaga ja tehti ettepanek jälgida, et edaspidi jääks korralduste muutmine üksnes vallavalitsuse pädevusse

Hooldusplaanide koostamisel ja ülevaatamisel vallavalitsus üldjuhul ei osale, välja arvatud eestkostetavate puhul või perekonna taotlusel.

SKA seisukoht: ÜHteenuse korraldamisel on Tartu Vallavalitsus välja selgitanud inimese abivajaduse ÜHteenuse järele ja korraldanud sobiva abimeetme. Teenuse maksumust rahastatakse isikult võetavast tasust ja valla eelarvest vähemalt kehtestatud piirmäära ulatuses. KOV osaleb ÜHteenuse rahastamises, kui abivajaja ja tema seadusjärgsed ülalpidajad ei suuda teenuse eest tasuda.

3.3.6. Tugiisikuteenus ja isikliku abistaja teenus

SHS §-d 24 ja 28 sätestavad KOVi kohustused tugiisikuteenuse ja isikliku abistaja teenuse osutamisel. Tugiisikuteenuse korraldamise alused on sätestatud korra §-des 16 ja 17. Seisuga 01.10.2025 tugiisikuteenust täisealistele isikutele ei osutatud

Isikliku abistaja teenuse eesmärk ja sisu ning teenuse osutamise korraldamise alused on sätestatud korra §-des 22 ja 23. Teenust puudutav teave on [kodulehel](#). Teenuse saamiseks tuleb esitada taotlus. Teenuse vajadus tuvastatakse abivajaduse hindamise käigus ja teenus määratakse vallavalitsuse korraldusega. Seisuga 01.10.2025 oli teenuse saajaid kaks.

Näited menetlustest:

- Menetluses 25280829324 on abivajaja esitanud taotluse, spetsialist on hinnanud abivajadust, vallavalitsus on vastu võtnud korralduse teenuse osutamise, teenuse osutaja (mittetulundusühing) määramise ja rahastamise kohta ning sõlminud teenuseosutajaga lepingu. Lepingus on fikseeritud teenuse osutamise aluseks olev abivajaduse hindamine, teenuseosutaja ülesanded, teenuse tasu, teenuse osutamise maht (kuni 30 tundi kuus, sh öhtuti) ning lepingu kehtivus kuni 31.12.2025. STARi kandest selgub, et abivajaja pöördus 03.12.2025 teenuse jätkamise sooviga ning KOV tegi teenuse pikendamise ettepaneku teenuseosutajale.
- Menetluses 25280791565 muudeti abivajaja ettepanekul isiklikku abistajat (eraisik, määratud menetluses 25280786706) ja otsustati sõlmida teenuse osutamise käsundusleping, määrati tasu ning tunnistati kehtetuks senine korraldus.
- Menetluses 25280785285 arvestas vallavalitsus inimese sooviga isikliku abistaja teenust jätkata ja võttis vastu korralduse hüvitada teenuse maksumus 70% ulatuses teenuseosutaja (osaühing) esitatud arve alusel korralduses märgitud tähtaja jooksul.

SHS § 29 lõige 2 sätestab nõuded isikliku abistaja teenust vahetult osutavale isikule. Sotsiaalosakonna juhataja selgituse kohaselt selgitatakse seotud isikute ring ning elukoht STARi päringuga. Järelevalvemenetluse ajal kontrollis Tartu Vallavalitsus teenust osutavate isikute andmeid karistusregistrist; teenuse osutamist takistavad asjaolud puudusid.

SKA seisukoht: Tartu Vallavalitsus on korraldanud ja taganud isikliku abistaja teenuse kättesaadavuse.

3.3.7. Sotsiaaltransporditeenus

SHS § 38 sätestab sotsiaaltransporditeenuse korraldamise kohustuse ning korra §-d 26 ja 27 sätestavad teenuse korraldamise. Teenuse eesmärk, saamise tingimused, taotluse vorm ja hinnad on avalikustatud valla [kodulehel](#).

Taotlusele tuleb märkida taotleja andmed, teenuse taotlemise põhjendus ja lisainfo saatja vajaduse, ratastoolitranspordi, raamtranspordi ja sõiduki lisavarustuse kohta. Samuti tuleb märkida, kas otsus soovitakse kätte saada e-postiga või lihtkirjaga. Teenus on [tasuline](#) ja maksab Tartu valla piires 3 eurot, Tartu maakonna piires 5 eurot ja mujal Eesti Vabariigi piires kilomeetri hinna alusel 1,91 eurot/km. Teenust osutab OÜ Tartaline. Koduteenuse saajale osutab saatjaga transporditeenust sotsiaalhooldustöötaja (vt punkt 3.3.4).

Vestlustest selgus, et kuigi korra § 26 lõikes 1 ja [kodulehel](#) on kirjas, et sotsiaaltransporditeenust osutatakse puudega isikule, kellel puue takistab isikliku või ühissõiduki kasutamist, osutatakse teenust kõigile abivajajatele abivajaduse tuvastamisel sõltumata puude olemasolust. Spetsialist selgitas, et teenuse taotlemisel täpsustatakse abivajaja jaoks üle, et on kahte liiki transporditeenust: sotsiaaltransporditeenus ja koduteenuse raames saatjaga transporditeenus.

Seisuga 01.10.2025 on 2025. aasta jooksul sotsiaaltransporditeenust kasutanud 38 inimest. STARi menetlustest nähtub, et sotsiaaltransporditeenus on määratud vallavalitsuse korraldusega, aluseks abivajaja taotlus ning hoolekandekomisjoni ettepanek.

Näited menetlustest:

- Teenus on määratud tähtajaliselt kolmeks kuuks (menetlus 25280929200).
- Teenus on määratud tähtajaliselt neljaks kuuks (menetlused 25280558003, 25280557801).
- Teenus on määratud tähtajaliselt viieks kuuks (menetlus 25280550661). Selles menetluses esitati taotlus teenuse jätkamiseks ja vallavalitsus võttis vastu korralduse teenuse pikendamiseks ca kolmeks kuuks 2025. aasta lõpuni.
- Menetluses 24273197488 määrati teenus esialgu üheksaks kuuks ja seejärel pikendati uue korraldusega viieks kuuks.

SKA seisukoht: Tartu Vallavalitsus on korraldanud ja taganud sotsiaaltransporditeenuse kättesaadavuse.

3.3.8. Eluruumi tagamine

SHS § 41 sätestab KOVi kohustuse korraldada eluruumi tagamise teenus. Teenuse kirjeldus ja taotlemise kord on avalikustatud valla [kodulehel](#). Teenust osutatakse korra §-de 22 ja 23 alusel. Eluruumi tagamise teenust korraldab vallavalitsus KOVi omandis või kasutuses olevate eluruumide kasutusele andmisega. 2024. aasta S-veebi andmetel oli KOVi 31 eluruumi, neist 18 korterit ja 13 üksiktuba. Täiendava eluaseme vajadust ei ole.

Teenuse saamiseks tuleb esitada taotlus. Spetsialist viib abivajajaga läbi hindamisintervjuu ja teeb infopäringud STARi keskkonnas (sissetulekud, maksekoormus, puude olemasolu jm). Tähtajaline eluruumi üürile andmise otsustab vallavalitsus menetleva spetsialisti ettepanekul korraldusega. Abivajajaga sõlmib vallavalitsus korralduses märgitud tähtajaks üürilepingu.

Näited menetlustest:

- Menetluses 25280694201 esitas inimene taotluse eluruumi saamiseks. Vallavalitsus arvestas taotlust ja menetleva spetsialisti ettepanekut ning otsustas sõlmida ca 11-kuulise tähtajalise üürilepingu.
- Menetlustes 25280531021, 25280641862, 25280512843 ja 25280731164 esitati taotlused eluruumi saamiseks (üürilepingu pikendamiseks). Vallavalitsus otsustas pikendada üürilepingu tähtaega kuni aasta ja sõlmis uue lepingu.

SKA seisukoht: Tartu Vallavalitsus on korraldanud ja taganud eluruumi tagamise teenuse kättesaadavuse.

IV. TÄHELEPANEKUD/ETTEPANEKUD/SOOVITUSED

4.1. Tartu Vallavalitsusel tuleb tagada, et alates 01.07.2026 on ametisse nimetatud sotsiaaltöötajatel kutseseaduse alusel välja antud sotsiaaltöötaja kutse või riiklikult tunnustatud kõrgharidus sotsiaaltöös või sellele vastav kvalifikatsioon.

4.2. Sotsiaalteenuste planeerimisel ja osutamisel soovib SKA lähtuda kohalike omavalitsuste sotsiaalteenuste nõustamise talituse koostatud soovituslikest sotsiaalteenuste [kvaliteedijuhistest](#).

4.3. Tulenevalt SHS § 15 lõikest 1 on KOVil kohustus välja selgitada abivajadus, mistõttu tuleb säilitada ka abivajaduse hindamise dokumendid. Vaatamata asjaolule, et osade andmete STARi kandmise tähtaega on pikendatud, soovib SKA igapäevatöös STARi kanda [sotsiaalteenuste ja -toetuste põhimääruse](#) § 8 lõige 1 punktides 8, 11 ja 12 ning § 8 lõikes 6 sätestatud andmed menetluste kohta ning korrastada varem sisestatud menetlused.

4.4. SKA soovib kaaluda abivajaduse hindamiseks elektroonilise hindamisvahendi kasutusele võtmist STARi keskkonnas. Viimane võimaldab sotsiaaltöötajatel koguda ja analüüsida abivajaja teavet ühtses, standarditud vormis.

4.5. SKA soovib analüüsida osakonna teenistujate töökorraldust ja töökoormust, ajakohastada ametijuhendid ja mõelda läbi dokumenteerimine (sh hoolekandekomisjoni protokollide vormistamise kord, abivajaduse hindamise dokumentidele hindaja ja osalejate andmete lisamine jm).

4.6. SKA juhib tähelepanu, et kui otsuse tegemine läheb objektiivsetel põhjustel üle kümne tööpäeva, tuleb otsust ootavale inimesele anda teada otsuse hilinemisest, selle põhjustest ja otsuse tegemise eeldatavast ajast (haldusmenetluse seadus § 41).

4.7. SKA juhib tähelepanu, et tuleb ennetada olukordi, kus vallavalitsuse korralduste muutmine toimub väljaspool vallavalitsuse pädevust, ning tagada, et edaspidi jääks korralduste muutmine üksnes vallavalitsuse otsustusõigusesse (ÜHteenuse menetlused).

4.8. SKA soovib rakendada töökorraldust, mille kohaselt tehakse vahetult teenust osutavate isikute kohta karistusregistri päringud enne teenuse osutamise algust ja teenuse osutamise jooksul, näiteks kord aastas.

4.9. SKA soovib üle vaadata korra § 14 lõike 2 ja ÜHteenuse korra § 4 lõike 1. Arvestada tuleb, et abi andmise otsuse tegemiseks on KOVil aega kümme tööpäeva nõuetekohase taotluse esitamisest või muu hüvitisele õiguse tekkimise aluseks oleva sündmuse toimumisest, asjaolu saabumisest või tingimuse täitmisest arvates isegi juhul, kui abi tuleb korraldada ja osutada varem (SÜS § 25 lõige 1).

(allkirjastatud digitaalselt)
Ülle Sihver
peaspetsialist (järelevalve)